საქართველოს რესპუბლიკა

გაიმოდის 1990 წლის დეკემბრიდან.

№ 72 (616) ოთხშაბათი, 7 აპრილი, 1993 წელი ფასი 5 მანეთი

გაერო მხარს უჭერს საქართველოს

1992 წლის თებერვალ-მარტში ქ.ნიუ-იორკში გაიმართა საერთაშორისო ექსპერტების ორგანიზაციის ადამიანის უფლებათა კომისიის 49-ე სესიის მუშაობის შედეგებისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სემინარი. ამ სემინარის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო 15 სახელმწიფოს წარმომადგენელმა.

სემინარის მიზანი იყო განეხილათ ის ძირითადი პრობლემები, რომლებიც ეროვნული უმცირესობების ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში არსებობს.

ამ სემინარის მუშაობაში მონაწილეობა მიიღო საქართველოს ეროვნული უმცირესობების საკითხების სახელმწიფო მინისტრის ალექსანდრე ნათაძის ხელმძღვანელობით დელეგაციამ.

ქვემოთ ვბეჭდავთ ალექსანდრე ნათაძის მოხსენებას, რომელიც მან წაიკითხა სემინარზე.

ალექსანდრე ნათაძე:

დასძარგების განქმა საქართველოს რესპუბლიკისათვის ადამიანის უფლებათა საკითხებში

ადამიანის უფლებათა კომისია

ხელმძღვანელობს რა გაეროთანებული ერების ორგანიზაციის ჭარტიის, ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო დეკლარაციისა და ადამიანის უფლებათა საერთაშორისო დებულებების პრინციპებით,

ისწრაფვის რა საკუთარი პასუხისმგებლობა ადამიანის უფლებებისა და ძირითად თავისუფლებათა განხეთქილების და დაცვის საქმეში,

ეყრდნობა რა განეულარული ასამბლეის 1955 წლის 14 დეკემბრის 926 რეზოლუციას, რომელმაც ასამბლეამ ჩამოაყალიბა ადამიანის უფლებათა დარღვევის ერების საკონსულტაციო სამსახურების პროგრამა და ადამიანის უფლებათა კომისიის 1992/80 რეზოლუციას (საკონსულტაციო სამსახურები და ნებადაყოფლობითი ფონდი),

შეშფოთებულია რა იმ სერიოზული მდგომარეობით, რომელიც იწვევს საქართველოს მოსალეობის (ოსხაეთის ჩათვლით) ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დარღვევებს,

მხედველობაში აღებულებას რა გაეროს ხაზით საქართველოში წარეზანერილი მისიების ძალისხმევას,

აგრეთვე **კმაყოფილებით** აღნიშნავს რა ევროპათაბორის ახლადდეო თავმჯდომარის პირადი წარმომადგენლისა და სამხრეთ ოსეთსა და ოსხაეთში მისი მისიების საქმიანობას, და ითვალისწინებს რა ყველა ამ მოქმედებათა მჭიდრო კოორდინაციის აუცილებლობას,

1. **ცნობს** საქართველოს მთავრობის ძალისხმევას, მიმართულს მთელი მოსახლეობის ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა უზრუნველყოფისაკენ;

2. **დაბეჯითებით სთხოვს** საქართველოს მთავრობას და ოხხაეთის ხელმძღვანელობას გააძლიერონ ძალისხმევა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს საქართველოს მთელი მოსახლეობის ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა პატივისცემა, მათ შორის, ყველა უშიშროების ძალების მიერ;

3. **მოუწოდებს** საქართველოს მთავრობის მიერ დასახულ მოძრაობითების დემოკრატიზაციას;

4. **ავალებს** უმაღლეს საქართველოს მთავრობას დემოკრატიზაციის პროცესის განვითარების (არჩევნების ჩათვლით) და საქართველოს მთელი მოსახლეობის ადამიანის უფლებათა სრული დაცვის გარანტირების და უზრუნველყოფის საქმეში;

5. **მიმართავს** საქართველოს მთავრობას შეიმუშაოს შემდგომი საკანონმდებლო და ტექნიკური ღონისძიებები ძალადობის აღკვეთად, მათ შორის, ღონისძიებები უკანონო ხელშეწყობის დასაზღვევად;

6. **მიიწვევს** საქართველოს მთავრობის მიერ გამოძებულ დაინტერესებას ადამიანის უფლებათა საკითხში მხარდაჭერისა და ტექნიკური დახმარების მიღებით, მათ შორის, უმცირესობათა შესახებ კანონიერი მექანიზმების და ჭკუსტატუციური დებულებების შემუშავების საქმეში, გაეროვი დახმარებით ეროვნული არჩევნების ჩატარებაში;

7. **მოუწოდებს** ევროპარ მდივანს შეაფასოს საქართველოს მთავრობის ინტერესი ადამიანის უფლებათა დარღვევის მხარდაჭერის და ტექნიკური დახმარების მიღების საკითხში საკონსულტაციო სამსახურების შეშვიდობით, თანხლის მიზანსა ინვნება კონსტატუციური და ადმინისტრაციული კანონმდებლობის განვითარება და სახელმწიფო და ადგილობრივი ინსტანტების უზრუნველყოფა სპეციალური დახმარებით ადამიანის, მათ შორის, უმცირესობის უფლებათა სისტემატიზაციაში, საქართველოს მთავრობასა და მოკალეკეებთან შეხვედრისა და განხილვის ორგანიზებაში;

8. **იღებს ბარძყვებელებას** კიდევ ერთხელ განიხილოს ეს საკითხი 50-ე სესიაზე.

კომპრომისი... ვის სარჯზე?!

დრონს ფლანგის დიდოსტატი საქართველოს პარლამენტი 6 აპრილის დილითვე მუშაობდა — ოპონენტი მორიგი ატყდა მორიგი ამორის გამო. ერთიანი სათაო სანთლის დილეგიდან მოეხრიგნა ოპოზიციის ნაწილი და ცალკე ფრაქციად ჩამოყალიბებული, ხმამაღალ ბრალდებებს ისმენდა ხელისუფლების მოკავშირეებისგან. ბრძანებას ვერ ვიტყვით, რომ ეს ბრალდებები სრულიად უსაფუძვლო იყო, მაგრამ ისინი ისეთ ფონზე ისმებოდა, რომელიც ნათელ ეჭვებს ბადებდა მათ ავტორთა ნამდვილ მიზნებთან დაკავშირებით.

ოპოზიციის ლიდერებმა ბრალი წაუყენეს ხელისუფლებას, რომ ის ცდილობს ქვეყანაში ისეთი ვითარების შექმნას, რომელიც ხელს შეუშლის არჩევნების ჩატარებას. ეს ბრალდება ნაწილობრივ მაინც სამართლიანი ჩანდა, რადგან ხელისუფლების ერთ-ერთი მთავარი მოთხოვნა იყო, რომ არჩევნები ჩატარებულიყო ახალი საარჩევნო კანონით, რომელიც ოპოზიციის აზრით, ხელისუფლებას ხელსაყრელ პირობებში აყენებდა. ამ მოთხოვნის გამო ოპოზიციამ ბოიკოტი გამოუცხადა პარლამენტის მუშაობას და ამ ბოიკოტის გამო ხელისუფლებამ ვერ მოახერხა საკანონმდებლო ორგანოში საჭირო კვორუმის შეკრება.

ოპოზიციის ლიდერებმა ხელისუფლებას ბრალი წაუყენეს იმაშიც, რომ ის ცდილობდა ისეთი საარჩევნო კანონის მიღებას, რომელიც ხელისუფლებას ხელოვნურად უზრუნველყოფდა უმრავლესობით. ეს ბრალდებაც ნაწილობრივ მართალი ჩანდა, რადგან ხელისუფლების ერთ-ერთი მთავარი მოთხოვნა იყო, რომ საარჩევნო კანონით ქვეყნის ტერიტორია დაყოფილიყო ერთმანდატიან საარჩევნო ოლქებად და ამ ოლქებში ის კანდიდატი გამარჯვებულად გამოცხადებულიყო, რომელიც ხმების ნახევარზე მეტს მიიღებდა. ეს მოთხოვნა ხელისუფლებას იმიტომ ჰქონდა, რომ ის ფიქრობდა, რომ ასეთ შემთხვევაში ოპოზიციის ლიდერები ვერ მოახერხებდნენ ხალხის ხმების გადანაწილებას ისე, რომ ხელისუფლების კანდიდატებს ხმების ნახევარზე მეტი მიეღოთ.

ოპოზიციის ლიდერებმა ხელისუფლებას ბრალი წაუყენეს იმაშიც, რომ ის ცდილობდა ისეთი საარჩევნო კანონის მიღებას, რომელიც ხელისუფლებას ხელოვნურად უზრუნველყოფდა უმრავლესობით. ეს ბრალდებაც ნაწილობრივ მართალი ჩანდა, რადგან ხელისუფლების ერთ-ერთი მთავარი მოთხოვნა იყო, რომ საარჩევნო ოლქებად ქალაქებისა და რაიონების ტერიტორიები დაყოფილიყო ისე, რომ ოლქებში ხალხის რაოდენობა დაახლოებით ერთნაირი ყოფილიყო. ეს მოთხოვნა ხელისუფლებას იმიტომ ჰქონდა, რომ ის ფიქრობდა, რომ ასეთ შემთხვევაში ოპოზიციის ლიდერები ვერ მოახერხებდნენ ხალხის ხმების ისე გადანაწილებას

პროექტი

კანონი საქართველოს რესპუბლიკაში დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოების შესახებ

თავი I
დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოების მოწყობისა და საქმიანობის პრინციპი

მუხლი 1. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოები ამჟამ დროს წარმოადგენენ ადგილობრივ ხელისუფლებას და უზრუნველყოფენ დაბის (მუნიციპალიტეტის) ეკონომიკური, სოციალური, კულტურული, პოლიტიკური და სხვა უფლებების განხორციელების პირობებს, თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში, საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად იღებენ სახოგადოებრივ წესრიგისა და საკუთრების.

მუხლი 2. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოები თავიანთ საქმიანობაში ხელმძღვანელობენ საქართველოს კანონებით, ხელშეკრულებებით და სხვა უფლებებით განსაზღვრული ორგანოების კომპეტენციის ფარგლებში, მნიშვნელობის დიდებულებით და რეგიონებით თვითმმართველობის ორგანოების გადაწყვიტულებებით.

ადმინისტრაციის და აპარატის ორგანიზაციები დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოები ხელმძღვანელობენ ადგილობრივი რესპუბლიკის კანონებით და მათ ორგანოების გადაწყვიტულებებით.

მუხლი 3. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოების წარმოდგენები ქალაქის) თავსაც ის ხელმოწერა ირჩება.

მუხლი 4. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოების ბჭობების ჩატარების წესს განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის კანონი ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების - არჩევნების შესახებ.

მუხლი 5. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოები თავიანთი უფლებამოსილების ფარგლებში უზრუნველყოფენ დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) ეკონომიკურ და სოციალურ განვითარებას. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოების სახსრები ფორმირდება ადგილობრივი გადასახადებისაგან და გადასახადებისაგან, აგრეთვე რეგიონული და რესპუბლიკური ბიუჯეტებიდან, სუბსიდიებისაგან და სუბვენციებისაგან. ამ სუბსიდიებისა და სუბვენციების ოდენობა, რომელიც ითვალისწინება ადგილობრივი ბიუჯეტში და რომელიც განკარგულს წესს გასწორიას დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) ხელისპირა.

მუხლი 6. დაბის (მუნიციპალური ქალაქის) თვითმმართველობის ორგანოები ადგილობრივი ბიუჯეტის ფარგლებში დამოუკიდებლად ადგენენ და ამტკიცებენ ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯებს, ადგილობრივ ბიუჯეტში ჩასარიცხ გადასახადებსა და მოსაკრებლებს, ადგილობრივ ბიუჯეტში ჩასარიცხ სხვა შემოსავ

„ომი სასწრაფოდ უნდა დამთავრდეს“

ამის დაიწყო სუბარი საქმიანორის კორესპონდენტთან საქართველოს რესპუბლიკის ადმინისტრაციის უფროსთან და ეროვნებათშორისო ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარესთან ალექსანდრ ლობჟანიძესთან. იგი ამ დღეებში საქართველოს პარლამენტის ადვილებით სპეციალური მისიით შეუოფიციალურ ვიზიტით იმყოფებოდა.

დღეს გვსურდა გესაუბრათ საქართველოს პარლამენტის ერთ-ერთ ხელმძღვანელ პირთან, ვინაიდან ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის ხელმძღვანელობა ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი საკითხია ნებისმიერი სახელმწიფოსთვის, განსაკუთრებით კი ისეთი მრავალეროვანი ქვეყნისთვის, როგორიც საქართველოა. ამ საკითხის ირგვლივ ბევრი რამ ითქვა და დაიწერა, მაგრამ ჩვენ გვსურს თქვენგან მოვისმინოთ ის, თუ რა ნაბიჯები გადაიდგა ამ მიმართულებით ბოლო პერიოდში.

— ჩვენ ვიცით, რომ ეროვნებათშორისი ურთიერთობების საკითხებზე მუშაობა ჯერ კიდევ 1992 წელს დაიწყო. ამ საკითხებზე მუშაობის ინიციატორი ვინ იყო?

—

კომპლექსი პარლამენტისათვის

თითქოს ნელ-ნელა, მაგ-რამ თანდათან ცენტრში, რაც თავდაპირველ განზრახვაში, მიწა-ნარებს ხარებაგზაგინო-დღევან-დელი დიპლომატიის, რათა უწარჩენ-ლი ტერიტორიის ადრინდელი იერსახე იქ შეინახოს, რომელიც ცნობილია, როგორც მთავრობა ხახვი. დღეს გამოკვეთილად ჩანდეთ, თუ რა ტემპებს აღებენ დასაწყისში ხელებში მუშაობის ასპარეზებზე და ხმა.

ჩვენთან ისე ხდებოდა, თუ რა დიდი მოცულობის სამუშაოა შესასრულებელი. სხვათა შორის, მთავრობის სახლი არქიტექტურული თვალსაზრისით ვიღაცეებისგან საქმიანი ყურადღების ღირსია. ამას წინით საკონსტრუქციო ნაგებობათა ტიპის ცვლილება ითქვა. ასეთ შემთხვევაში ზედაპირი ცალკეული ელემენტების ამოღებით დაიწყება, რომ ამ შენობაში მხოლოდ და მხოლოდ პარლამენტი დაიდგას ბინას.

საქართველოს პარლამენტის განაშენებული შენობაში გათავსებასა და მასთან ნორმალური სამუშაო პირობების შექმნასთან დაკავშირებით ის ღონისძიებები დაგეგმილი? — ამ თემაზე ვესაუბრებით მიქა-ნაძეს — პარლამენტის აპარატის უფროსს.

— ზოგიერთს, შესაძლოა, პარლამენტისათვის დიდიც კი ეგონოს ეს შენობა, რადგან ჩვენში ჯერ კიდევ საქმიანი პირობების ნორმის ცნება ჩამოუყალიბებიათ. გასაგებია, ალბათ, იქნორიანიელი ემოციული ხასიათის ფაქტორები, რომლებიც ორჯერ აკრძალვიდან — ხელისუფლების ფაქტორის სამუშაო პირობების, ძირითადად ოთახების, დაბრძანების უკანასკნელ ნაბიჯამდე.

— რა ხერხით ვაპეპს დღის? — პარლამენტის კომისიების დიდი ნაწილი ყოფილი პარტსახლის დაბრძანების სტრუქტურებში უნდა განთავსებულიყო. ამჟამად ამ ადგილებით ხელმძღვანელობენ ხალხის დეპუტატების ყოფილი აპარატის ხელმძღვანელების ნაწილი. ისინი ამ ადგილებიდან ნებაყოფლობით უნდა გათავისუფლდნენ. ეს პროცესი ჯერ-ჯერობით ძალიან ნელა მიმდინარეობს. ამ ადგილებზე ახალი ხელმძღვანელების დანიშვნა ხდება. ამ ეტაპზე ჩვენ ვიცით, რომ